

פרישה מדומה,

לקבל פנסיה ולהמשיך לעבוד

מאת: ע"י צחי קלנר- מנכ"ל נתיבי פרישה ושקד אלישע- מתכנן פיננסי מוסמך (CFP)

פרישה מדומה היא פתרון פיננסי ייחודי המאפשר לכם לקבל קצבת פנסיה חודשית ובמקביל, להמשיך לעבוד – מבלי לפרוש בפועל מהעבודה. במילים אחרות, גם אחרי שהגעתם לגיל פרישה, תוכלו "לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלמה".

מצד אחד, ליהנות ממשכורת ועשייה בעבודה, ומצד שני, להתחיל לקבל את כספי הפנסיה שצברתם לאורך השנים. אפשרות הפרישה המדומה, נהיתה פופולרית במיוחד בשנים האחרונות, שכן היא מציעה הזדמנות לשפר את ההכנסה והביטחון הכלכלי לפני ובמהלך הפרישה בפועל.

עובדים רבים בוחרים במהלך זה ממספר סיבות:

- ✖ רצון להגדיל את ההכנסה החודשית.
- ✖ לשמור על רמת חיים טובה.
- ✖ לנצל הטבות מס חדשות.
- ✖ להישאר פעילים בעבודה מתוך עניין וסיפוק אישי.

אם אתם שוקלים "פנסיה מדומה", חשוב לדעת:

אם עברתם את גיל 60 וצברתם מספיק כסף בקרן הפנסיה, תוכלו להמשיך לעבוד אצל אותו מעסיק ובמקביל להתחיל לקבל קצבת פנסיה, אין צורך להמתין לגיל הפרישה הרשמי.

הזכאות לבצע פרישה מדומה מתחילה מגיל 60 (גיל הפרישה המוקדמת), אך חלק מההטבות המלאות מגיעות רק בגיל הפרישה החוקי (כיום 67 לגברים ו-63 לנשים, עם עלייה הדרגתית לנשים עד 65 בשנת 2035). החל מגיל זה, המדינה מעניקה הקלות מס משמעותיות על קצבאות הפנסיה, מה שהופך את הפרישה המדומה לאטרקטיבית במיוחד בתקופה הנוכחית.

כיצד מבצעים פרישה מדומה

פרישה מדומה היא תהליך מובנה אך די פשוט לביצוע, כאשר מקפידים על השלבים הנכונים.

להלן התנאים והצעדים העיקריים ליישום התהליך:

1. עמידה בתנאי הגיל וזכאות לקצבה: ניתן להתחיל פרישה מדומה החל מגיל 60 ובהתקיים תנאי זכאות מינימליים בקרן הפנסיה שלכם. ודאו שצברתם כספים המספיקים לקבלת קצבה חודשית (מלאה או חלקית לפי בחירתכם) – גברים ונשים כאחד רשאים לבקש קצבה מקרן הפנסיה מגיל זה, ללא צורך בפרישה מוחלטת מהעבודה.

2. תיאום עם קרן הפנסיה והגשת בקשה: פנו אל חברת הפנסיה או הביטוח המנהלת את החיסכון הפנסיוני שלכם, והגישו בקשה רשמית להתחלת קבלת הקצבה. זהו עניין טכני הכולל מילוי טפסים מתאימים והגדרת מועד תחילת הקצבה. ניתן לבחור לקבל קצבה מלאה או חלקית בהתאם לצרכים – למשל, להתחיל עם חלק מכספי הפנסיה ולהשאיר חלקם להמשך.

3. תיאום מול המעסיק (אם ממשיכים אצל אותו מעסיק): במידה ואתם ממשיכים לעבוד באותו מקום עבודה בעת התחלת הקצבה, ייתכן שתידרש הסכמת המעסיק. לפי החוק, עובד שהחל לקבל קצבה תוך כדי עבודתו זכאי שהמעסיק ימשיך להפקיד עבורו כספים לקרן הפנסיה כרגיל.

עם זאת, כדי להתחיל לקבל גם את חלק פיצויי הפיטורים שבקרן (מרכיב הפיצויים), על המעסיק לאשר את שחרור כספי הפיצויים שהצטברו לזכותכם. במידה והמעסיק אינו מאשר, או אם תרצו להימנע מכך, באפשרותכם להתחיל למשוך קצבה רק ממרכיב התגמולים (ההפקדות הרגילות של העובד והמעסיק) ולהשאיר את כספי הפיצויים לעת הפרישה המלאה.

4. ביצוע קיבוע זכויות וניצול הטבות מס: חלק חשוב בתהליך הוא מימוש הטבות המס המגיעות לכם בגיל פרישה. על מנת ליהנות מפטור ממס על חלק משמעותי מהקצבה, יש לבצע הליך שנקרא קיבוע זכויות מול רשות המיסים. תהליך זה כולל הגשת טופס 161 ד' למס הכנסה, שבו אתם מקבעים את זכאותכם לפטור ממס על הקצבה החדשה. הליך קיבוע הזכויות נועד ליישם את הפטורים שמגיעים לכם לפי תיקון 190 לפקודת מס הכנסה, חשוב מאוד לדעת ולהבין כי תהליך קיבוע הזכויות הוא בלתי הפיך – לאחר אישורו לא ניתן לשנות את הבחירות (למעט בתוך 120 יום ראשונים). באמצעות קיבוע זכויות נבון ניתן לנצל את הפטור המרבי על הקצבה ולצמצם למינימום את חבות המס על הפנסיה במקביל למשכורת.

5. תחילת קבלת הקצבה במקביל לעבודה: לאחר שטיפלתם בכל הסידורים והאישורים, תתחילו לקבל את קצבת הפנסיה החודשית ישירות לחשבון הבנק, כמו גמלאי – וזאת תוך כדי שאתם ממשיכים

בעבודתכם כשכירים או כעצמאים. המשכורת מהעבודה תמשיך כרגיל, והקצבה תתווסף כהכנסה נוספת.

בשלב זה חשוב לעדכן את מחלקת הנהלת החשבונות/שכר אצל מעסיקכם לביצוע תיאום מס, כיוון שכעת יהיו לכם שני מקורות הכנסה (משכורת וקצבה) החייבים במס לפי מדרגות המס השנתיות.

6. **מעקב והתאמות בעת הצורך:** פרישה מדומה היא תהליך שיכול להימשך שנים. מומלץ לעקוב אחר התלושים ודיווחי הפנסיה כדי לוודא שההפקדות נמשכות כסדרן ושניכויי המס תואמים את הפטורים שמגיעים לכם. במידה וחלים שינויים במצב התעסוקתי (למשל מעבר למשרה חלקית, שינוי מעסיק או הפסקת עבודה לחלוטין), יש לעדכן את הגורמים המתאימים ולבחון שוב את סטטוס הפרישה המדומה ויתרונותיו עבורכם.

טיפ קטן: לפני ביצוע המהלך, מומלץ להתייעץ עם יועץ פנסיוני או מתכנן פרישה מוסמך.

תכנון פרישה מדומה דורש הסתכלות מקיפה על הפנסיה, המשכורת, המיסוי וצרכי המשפחה, כדי לקבל החלטות מיטביות שלא תתחרטו עליהן בהמשך מומחה יוכל לסייע לכם בחישוב גובה הקצבה הצפויה כעת לעומת דחייתה, ביצוע תיאומי מס נכונים וניצול מלא של ההטבות.

יתרונות הפרישה המדומה – בעיקר לבני 60+ המתקרבים לפרישה

פרישה מדומה מציעה שורה של יתרונות משמעותיים למי שהגיע לגיל 60 ומעלה ושוקל את צעדיו לקראת פרישה. עבור רבים, פתרון זה מאפשר "ליהנות מכל העולמות" מבחינה כלכלית ואישית.

להלן היתרונות המרכזיים בפרישה מדומה, לצד דוגמאות מעשיות:

✳ **הכנסה חודשית משולבת ויציבה:** בפרישה מדומה אתם נהנים מהכנסה משולבת – גם משכורת מעבודה וגם קצבת פנסיה במקביל. המשמעות היא יותר כסף פנוי מדי חודש המסייע לשמור על רמת החיים ואפילו לשפר אותה.

✳ **גמישות תעסוקתית ופיננסית** (פרישה הדרגתית): הפרישה המדומה מעניקה לכם חופש וגמישות לתכנן את שנות העבודה המאוחרות בצורה המתאימה לכם ביותר. תוכלו להפחית את עומס העבודה (לדוגמה, לעבוד יומיים-שלושה בשבוע במקום משרה מלאה) ולהשלים את החסר בהכנסה בעזרת כספי הפנסיה.

○ רבים בגילאי 60+ מרגישים צורך ביותר זמן פנוי – בין אם עקב עייפות ושחיקה ובין אם לרצון לטייל, ללמוד או לעסוק בהתנדבות. קבלת קצבה במקביל מאפשרת זאת בלי לחשוש מירידה חדה בהכנסה. בנוסף, הידיעה שיש לכם מקור הכנסה נוסף מעניקה ביטחון נפשי ומקטינה תלות במקום העבודה. כך

תוכלו לפרוש באופן מדורג ובקצב שלכם, במקום מעבר חד ופתאומי. גמישות זו משפרת הן את הרווחה הכלכלית והן את הרווחה הנפשית בתקופה רגישה זו של החיים.

✳ **ניצול הטבות מס והגדלת ההכנסה הפנויה:** אחד המניעים המרכזיים לפרישה מדומה הוא החיסכון המשמעותי במס. המדינה מעניקה פטור ממס על חלק ניכר מקצבת הפנסיה לגמלאים, וניתן ליהנות מכך כבר עכשיו. בשנת 2025, למשל, הפטור על קצבה חודשית עלה לכ-57% מתקרת הקצבה המזכה – סכום השווה לכ-5,375 ₪ פטורים ממס מדי חודש.

משמעות הדבר היא שפורשים מדומים רבים אינם משלמים מס כלל על רוב הפנסיה שהם מושכים, בעוד שמשכורת רגילה הייתה חייבת במס מלא. הפטור צפוי להמשיך ולגדול בשנים הקרובות (לכ-67% בשנת 2028), מה שמגדיל עוד יותר את כדאיות המהלך.

לדוגמה, אדם בן 67 המרוויח 15,000 ₪ בחודש ממשכורת, וצבר פנסיה המעניקה 8,000 ₪ בחודש – יהנה מפרישה מדומה מכך שכ-5,375 ₪ מתוך הקצבה פטורים ממס. יתרון מס זה יכול להסתכם בחיסכון של אלפי שקלים בכל חודש, ובמצטבר לחסכון של מאות אלפי שקלים לאורך שנים. בכך הפרישה המדומה מגדילה בצורה ניכרת את ההכנסה נטו שלכם בפרישה.

חשוב להדגיש: כדי לממש את הטבות המס הללו במלואן יש לבצע את הליך קיבוע הזכויות כנדרש (כפי שצינו לעיל), אחרת עלולים לאבד חלק מהפטור המגיע לכם.

✳ **הכנסה פטורה מתשלומי ביטוח לאומי ובריאות ומאפשרת זכאות לקצבת אזרח ותיק** (בהתאם למבחן הכנסה): קצבת הפנסיה שמתקבלת במסגרת הפרישה המדומה אינה רק פטורה ממס הכנסה עד לתקרה – היא גם פטורה לחלוטין מניכויי ביטוח לאומי ומס בריאות (החל מהגעה לגיל הפרישה הרשמי). למעשה, בניגוד למשכורת מעבודה שעדיין יכולה להיות כפופה לניכויי ביטוח לאומי ובריאות בגילאים 60–67, הכנסה מקצבה אינה נחשבת כהכנסה מעבודה לצורך זה

✳ **המשך חיסכון לפנסיה ותכנון פיננסי מתקדם:** בניגוד לפרישה מלאה, בפרישה מדומה אינכם "שוברים את הכלים" של החיסכון הפנסיוני, אלא למעשה ממשיכים לחסוך ולהפריש לפנסיה בזמן שאתם כבר מושכים ממנה קצבה. כל עוד תמשיכו לעבוד אצל אותו מעסיק, הוא מחויב לפי חוק להמשיך ולהפקיד לכם כספים לקרן הפנסיה מדי חודש, אף על פי שאתם כבר פורשים מדומים. המשמעות היא שהחיסכון הפנסיוני העתידי שלכם ממשיך לגדול, מה שיכול להגדיל את הפנסיה שתקבלו כשתפרשו לגמרי בגיל מאוחר יותר (או להעשיר את הקצבה של שאריכם/בן הזוג בעתיד).

✳ **מימוש מוקדם של החיסכון והנאה מהכסף שחסכתם כשאתם עדיין פעילים:** לא פחות חשוב – פרישה מדומה מאפשרת לכם להתחיל ליהנות מהחיסכון הפנסיוני שלכם כבר עכשיו, כאשר אתם בריאים, פעילים ויכולים לנצל את הכסף לדברים שמשמחים אתכם. חלק מהפורשים המדומים מספרים שהם משתמשים בכספי הפנסיה הנוספים כדי לטייל בעולם, לסייע לילדים ולנכדים, לשפץ את הבית,

או להשקיע בתחביב חדש – דברים שאולי היו דוחים אילו היו ממתונים לפרישה מלאה בגיל מבוגר יותר. קבלת חלק מהפנסיה מוקדם מבטיחה שהכספים שצברתם באמת משרתים אתכם בזמן הנכון. כך אתם לא "מחכים" לשלב שבו יתכן ויהיה קשה יותר ליהנות מהכסף. במידה ולא תזדקקו לכל הסכום לצריכה שוטפת, תמיד תוכלו להשקיע את הקצבה המתקבלת באפיקים אחרים (פיקדונות, גמל להשקעה, וכו') ובכך לפזר סיכונים ולתכנן את ההעברה הבין-דורית של העושר המשפחתי בצורה יעילה. במובן זה, פרישה מדומה נותנת לכם שליטה רבה יותר על נכסי הפנסיה שלכם: אתם מחליטים מתי וכמה למשוך, בהתאם לתכנית חיים ולצרכים שלכם, ולא תלויים אך ורק בכללי הקרן או במעסיק לגבי מועד הפרישה.

לסיכום:

לפרישה מדומה יתרון חשוב במסגרת תכנון פרישה מתקדם: אתם גם נהנים מכספי הפנסיה כבר כעת, וגם שומרים על עתיד פיננסי טוב יותר לעצמכם.

ביצוע פרישה מדומה בתכנון מושכל, מאפשר לכם אופטימיזציה כוללת של המשאבים הפיננסיים בגיל הפרישה: שילוב מקורות הכנסה, ניצול הטבות מס, המשך צבירת זכויות פנסיוניות, והכל בהתאמה לצרכים האישיים שלכם.

גישה פרואקטיבית זו יכולה לשפר באופן משמעותי את המצב הכלכלי הכללי שלכם בשנות הפרישה, ולמנוע טעויות יקרות, כגון אי ניצול פטורים חד-פעמיים שמגיעים לכם או משיכת כספים בצורה לא יעילה.

בסופו של דבר, פרישה מדומה היא כלי המעניק ביטחון וגמישות פיננסית מירבית בתקופת הפרישה.

פרישה מדומה היא אסטרטגיה חכמה המעניקה לכם את הטוב משני העולמות – גם שיפור מידי בהכנסה החודשית והנזילות הכספית, וגם שימור היתרונות שבפעילות ועבודה בגיל מבוגר (במיוחד עבור בני 60+ המתקרבים לגיל פרישה). מהלך זה מאפשר ליהנות מהטבות מס משמעותיות, גמישות רבה בתכנון הפרישה, והכנה פיננסית מיטבית לשנים הבאות. כמובן, יש לשקול את ההחלטה תוך הבנת השלכות: התחלת קצבה מוקדמת עשויה להפחית במידת מה את גובה הקצבה החודשית בעתיד (עקב פריסה על פני יותר שנים או מקדם קצבה גבוה יותר) וכן דורשת התמצאות בנושאי מיסוי ותקנות.

לכן מומלץ לקבל ליווי מקצועי בעת תכנון פרישה מדומה, בכדי למקסם את היתרונות ולהימנע מטעויות. עם התכנון הנכון, פרישה מדומה מאפשרת לכם לפתוח פרק חדש בחיים בביטחון, ברווחה כלכלית ובתחושת סיפוק – להמשיך בעשייה שאתם אוהבים, ובמקביל לקצור את פירות החיסכון שעמלתם עבורו כל השנים. זהו מהלך שמעניק לכם חופש לבחור את הנתיב לפרישת החלומות

שלכם, בתנאים ובזמן המתאימים לכם. אחרי הכל, מגיע לכם ליהנות מכל מה שעבדתם קשה כל כך כדי להשיג!